

**KALIDAD NG BUHAY NG MGA INANG MAY HUMAN
IMMUNODEFICIENCY VIRUS (HIV)**

**ADRINA MARINELA C. CARTAGENA
SRICALINDA Z. NOMBRERE**

**Di-gradwadong tesis na ipinasa sa kaguruan ng Departamento ng
Sikolohiya, Kolehiyo ng mga Sining at Agham, Central
Luzon State University, Lungsod Agham ng
Muñoz, Nueva Ecija, Bilang katuparan
ng mga pangangailangan
para sa kursong**

BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA

HUNYO 2018

DAHON NG PAGPAPATIBAY

Ang di-gradwadong tesis na may pamagat na “**KALIDAD NG BUHAY NG MGA INANG MAY HUMAN IMMUNODEFICIENCY VIRUS**”, inihanda at ipinasa nina **ADRINA MARINELA C. CARTAGENA** at **SRICALINDA Z. NOMBRERE** bilang pagtupad sa mga pangangailangan para sa kursong **BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA** ay tinanggap at sinang-ayunan.

WAWIE DG. RUIZ
Tagapayo

6-4-2018

Petsa

KAREN GRACE DG. ALVAREZ
Tagasuri

6-5-2018

Petsa

ROBINSON Z. LUMONTOD III
Tagapamahala ng Pananaliksik ng Departamento

6-5-18

Petsa

Tinanggap at sinang-ayunan bilang pagtupad para sa mga pangangailangan bilang pagtupad para sa kursong **BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA**.

ANGELO R. DULLAS, M.A.
Tagapangulo, Departamento ng Sikolohiya

6-5-18

Petsa

RICH MILTON R. DULAY, M.Sc.
Tagapamahala ng Pananaliksik ng Kolehiya

6/7/18

Petsa

EVARISTO A. ABELLA, Ph. D.
Dekano, Kolehiyo ng mga Sining at Agham

6-7-18

Petsa

ANG MGA MAY AKDA

Ang may akda ay nagngangalang **Adrina Marinela C. Cartagena**, siya ay ipinanganak noong Setyembre 14, 1995 sa Quirino Medical Center sa Maynila. Ang kaniyang mga magulang ay sina Arnacito B. Cartagena at Rosanna C. Cartagena. Siya ay naninirahan sa Brgy. Sto. Nino 1st, Lungsod ng San Jose, Nueva Ecija. Siya ay isang Born Again Christian. Siya ay nagtapos ng elementarya sa Ciriaco Elementary School taong 2008 at nagtapos ng sekondarya sa Constancio Padilla Natonal High School kung saan tinatawag na ngayon na San Jose City National High School taong 2012 sa Lungsod ng San Jose, Nueva Ecija. Siya ay nagtapos ng Batsilyer ng Sining sa Sikolohiya sa Central Luzon State University, Lungsod Agham ng Munoz, Nueva Ecija taong 2018.

Ang may akda ay dumalo sa iba-ibang seminars habang siya ay nag-aaral ng kolehiyo. Siya ay dumalo sa 4th National Psychological Research Congress na ginanap sa RET Amphitheater sa Central Luzon State University noong Setyembre 18, 2015. Positive Psychology “Be positive in the midst of negativity” na ginanap noong Marso 31, 2017. Dumalo rin ang may akda sa Psychological Association of the Philippines Junior Affiliates Annual Convention na ginanap sa SMX, Convention Center sa Pasay city noong Enero 26, 2018 at PAPJA workshop na ginanap sa De La Salle University-Manila noong Enero 17, 2018.

Siya ay naging isang manlalaro ng Taekwondo women noong 2015-2017. Siya ay nagsilbing Ikalawang Pangulo sa kanilang seksyon noong 2015-2018. Naging committee sa Psychology Student Council noong 2016-2017 at naging Sekretarya ng Psychology Student Council noong 2017-2018.

Si **Sricalinda Z. Nombere** ay ipinangak noong July 17, 1997 sa Dingalan, Aurora. Ang kanyang mga magulang ay sina Jose P. Nombere at Ermelinda Z. Nombere. Kasalukuyan siyang naninirahan sa Barangay Caragsacan, Dingalan, Aurora. Siya ay nagtapos ng elementary sa Dingalan Central School taong 2010 at sekondarya sa Saint Patrick's Academy taong 2014 sa bayan ng Dingalan. Siya ay nagtapos ng Batsilyer ng Sining sa Sikolohiya sa Central Luzon State University, Lungsod Agham ng Munoz, Nueva Ecija taong 2018.

Ang may akda ay dumalo sa iba't-ibang seminars habang nag-aaral ng kolehiyo. Ang mga seminars na kanyang dinaluhan ay ang 29th Annual PAPJA Convention sa SMX Convention Centre, Pasay City at sa Far Eastern University Manila noong Enero 22-23, 2016, 30th Annual PAPJA Convention SMX Convention Centre, Pasay City at sa Colegio de San Juan de Letran noong Enero 20-21, 2017, Positive Psychology "Be Positive in the Midst of Negativity" *with* Dr. Motilla sa University Auditorium, CLSU, Science City of Muñoz, NE noong Marso 31, 2017. Lumahok din ang mananaliksik sa 31st Annual PAPJA Convention sa SMX Convention Centre, Pasay City at De La Salle University noong Enero 26-27, 2018.

Siya ay meyembro ng Campus Youth Ministry- CLSU Chaplaincy taong 2015 hanggang sa kasalukuyan at naging sekretarya rin ng nasabing organisasyon taong 2015-2016. Siya ay naging sekretarya ng kanilang sekyon taong 2016-2018 at miyembro ng committee ng Psychology Student Council taong 2017-2018.

PASASALAMAT

Ang mga may akda ay lubos na nagpapasalamat sa Panginoon sa pagbibigay ng kalakasan, gabay at mga taong naging bahagi ng kanilang pag-aaral.

Nagpapasalamat ang mga may akda sa kanilang naging tagapayo, G. Wawie DG. Ruiz, sa paggabay at pagbabahagi nito ng kaniyang kaalaman upang iambag sa pag-aaral na ito at pagbibigay sa araw-araw na motibasyon sa mga may akda upang mas lalong magtiwala ang mga ito sa kanilang mga sarili. Nagpapasalamat din ang mga may akda sa kanilang naging tagasuri, Bb. Karen Grace DG. Alvarez sa naibigay nitong karagdagang kaalaman para mabuo ang pag-aaral na ito. At nagpapasalamat din sila sa kanilang naging tagapamahala ng pananaliksik ng departamento na si G. Robinson Z. Lumontod III sa pagbabahagi nito ng kaniyang ideya upang mas mapaganda ang pag-aaral na ito.

Lubos din ang pasasalamat ng mga may akda sa kani-kanilang pamilya lalo't higit sa kanilang mga magulang sa pagbibigay ng suportang pangpinansyal upang maisatupad ang pag-aaral na ito. Gayundin sa kanilang mga kaibigan sa pagbibigay ng kasiyahan at pagbibigay ng moral na suporta sa kanilang pag-aaral.

Nagpapasalamat din ang mga may akda sa Positive Action Foundation Philippine Inc. (PAFPI) sa pagtulong na kanilang ginawa upang magkaroon ng mga kalahok na naging isang malaking bahagi upang maisakatuparan ang kanilang pag-aaral.

TALAAAN NG NILALAMAN

	PAHINA
DAHON NG PAGPAPATIBAY	ii
ANG MGA MAY AKDA	iii
PASASALAMAT	v
TALAAAN NG MGA NILALAMAN	vi
LISTAHAN NG MGA APENDISES	viii
ABSTRAK	ix
PANIMULA	1
Kaugnay na Literatura ng Pag-aaral	2
Kasalukuyang Pag-aaral	14
Teoretikal na Balangkas	16
METODO	18
Disenyo ng Pag-aaral	18
Mga Kalahok	18
Panukat ng Pag-aaral	19
Hakbang sa Pagkuha ng Datos	19
Paraan sa Pag-aanalisa ng mga Datos	20
RESULTA	22
<i>Idiographic Case Illustration</i>	22
Negatibong karanasan dulot ng HIV	24
Karanasan ng pagtanggap at pagbangon	26
Karanasan sa pagiging ina sa kabila ng pagkakaroon ng HIV	29
Karanasan sa Anti-Retroviral Therapy at mga Suportang Natanggap	34
DISKUSYON	37
<i>Practical Implications</i>	47
KONKLUSYON	49

REKOMENDASYON	50
BATAYAN NG PAG-AARAL	52
APENDISES	60

LISTAHAN NG APENDISES

APENDIS		PAHINA
1	Ikalawang kalahok	61
2	Ikatlong kalahok	71
3	Ikaapat na kalahok	83
4	Klaster ng mga tema	93
5	Liham ng pakikipag-ugnayan	95
6	Konsento sa panayam	96
7	Mga gabay na tanong	97

ABSTRAK

Cartagena, Adrina Marinela C. at Nombriere, Sricalinda Z. Batsilyer ng Sining sa Sikolohiya, Departamento ng Sikolohiya, Kolehiyo ng mga Sining at Agham, Central Luzon State University, Lungsod ng Muñoz, Nueva Ecija. **KALIDAD NG BUHAY NG MGA INANG MAY HUMAN IMMUNODEFICIENCY VIRUS.**

Tagapayo: **Wawie DG. Ruiz**

Sa kabila ng mga programa ng gobyerno tungkol sa HIV sa bansa ay nanatili pa ring mataas ang bilang ng mga nagkakaroon ng sakit na ito bawat taon. Kaakibat ng sakit na HIV ay ang stigma at diskriminasyon na kinahaharap ng mga taong may HIV. Ito ay isang kwalitatibong pag-aaral, gamit ang IPA inalam ang kalidad ng buhay ng mga inang may HIV. Ang mga naging karanasan ng apat na kalahok ay mailalarawan sa apat na *superordinate themes* : Negatibong karanasan dulot ng HIV; Karanasan ng pagtanggap at pagbangon; Karanasan sa pagiging ina sa kabila ng pagkakaroon ng HIV; at Karanasan sa Anti-Retroviral Therapy at mga suportang natanggap. Lumabas na ang kalidad ng buhay ng mga inang may HIV ay tumataas sa pagkakaroon ng suportang natatangap mula sa kanilang pamilya at sa pakikiisa nila sa isang social support group. Ang pagtanggap nila sa kanilang sitwasyon ay nagresulta ng magandang pananaw sa buhay. Mas naging pokus rin sila bilang ina at mas pinahahalagahan nila ang buhay na mayroon sila. Ang mga natuklasan sa pag-aaral na ito ay batay sa mga naging karanasan ng apat na inang may HIV.

Keywords: Kalidad ng buhay, *HIV mothers*, HIV

Batayan ng Pag-aaral

- Agnarson, A.M. (2013). Multiple Sexual Relationships And The Stigma Associated With Anti-Retroviral Therapy In Rural Tanzania. Karolinska Institutet. *ISBN*.
- ATLIS (2010). Stigma, Isolation and Discrimination and Their Impact on HIV Serostatus Disclosure. A Global Surevey.
- Avert. (2011). History of HIV and AIDS.
Retrieved from www.avert.org/hiv-aids-history.html
- Bharathi., Pai, M.S., Nayak, B.S. (2014). Quality of life and Social Support among Children Living with HIV (CLHIV) in South India.
- Brown, J., Bowling, A., Flynn, T. (2004). Models of Quality of Life: A Taxonomy, Overview And Systematic Review of the Literature.
- Buczynski, AK., Leão, ATT., & de Souza, IPR. (2015). Evaluation of Life in HIV-Infected Children and Children with Cancer.
- Campbell, C., Nair, Y., Maimane, S. and Nicholson, J. (2007). Dying Twice'. *Journal of Health Psychology*, 12(3), pp.403-416.
- Campos, L.N., Cesar, C.C., Guimaraes, M.D.C. (2009). Quality Of Life Among HIV-Infected Patients in Brazil After Initiation of Treatment.
- Cibulka, N.J. (2007). Conception Practices of HIV-Infected Women in the Midwest. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care*, 18(6), pp.3-12.
- Costanza, R., Fisher, B., Ali, S., Beer, C., Bond, L., Boumans, F., Danigelis, N.L., Dickinson, J., Elliott, C., Farley, J., Gayer, D.E., Glenn, L.M., Hudspeth, T.,

KALIDAD NG BUHAY NG MGA INANG MAY HIV

Mahoney, D., McCahill, L., McIntosh, B., Reed, B., Rizvi, S.A.T., Rizzo, D.M., Simpatico, T., Snapp, R. (2006). Quality Of Life: An Approach Integrating Opportunities, Human Needs, And Subjective Well-Being.

Derlega, V. J., Winstead, B. A., Oldfield III, E. C., & Barbee, A. P. (2003). Close relationships and social support in coping with HIV: A test of sensitive interaction systems theory. *Aids and Behavior*, 7(2), 119-129.

DOI:10.1023/A:1023990107075.

Emler, C.A., Tozay, S., Raveis, V.H. (2010). "I'm Not Going to Die from the AIDS": Resilience in Aging with HIV Disease.

Fanell, C.W. and Moyo, R.A. (2008) Guidelines for Establishing and Operating Successful Support Groups for People Living with HIV. Catholic Relief Services, Harare.

Fantoni M, Ricci F, Del Borgo C, Izzi I, Damiano F, Moscati AM, Marasca G, Bevilacqua N, Del Forno A: Multicentre study on the prevalence of symptoms and symptomatic treatment in HIV infection. *J Palliat Care* 1997, 13:9-13.

Folasire, O.F., Akinyemi, O., Owoaje, E. (2014). Perceived Social Support Among HIV Positive And HIV Negative People In Ibadan, Nigeria. *World Journal of AIDS*, 2014, 4, 15-26.

Holzemer WL, Hudson A, Kirksey KM, Hamilton MJ, Bakken S: *J Assoc Nurses AIDS Care* 2001, 12:60-70.

Horter, S., Thabede, Z., Dlamini, V., Bernays, S., Stringer, B., Mazibuko, S., Dube, L., Rusch, B., Jobanputra, J. (2017). "Life is so easy on ART, once you accept it": Acceptance, denial and linkage to HIV care in Shiselweni, Swaziland. *Elsevier*.

KALIDAD NG BUHAY NG MGA INANG MAY HIV

<http://www.youthhealthtalk.org> (2011)

Hughes A: Symptom management in HIV-infected patients. *J Assoc Nurses AIDS Care* 2004, 15(5 Suppl):7S-13S.

Hunter, L. (2009). Supporting the mothers. An Exploration of Maternal Health, Wellbeing and Support Services Needs for HIV Positive Mothers. *Journal of the Association for Research on Mothering*, 11(1), pp.263.

International Community of Women Living with HIV/AIDS (ICW), (2008). HIV Positive Women, Pregnancy and Motherhood.

Jain, S. (2016). Well-Being of the Children Living with HIV Positive Parents. *DU Journal of Undergraduate Research and Innovation* Volume 2, Issue 2 pp 137-152.

Jamaica Information Service (2012). Ministry Seeks To End HIV Food Stigma.

Karkashadze, E., A, M., Chkhartishvili, N., DeHovitz, J. & Tsertsvadze, T. (2017). Assessment of quality of life in people living with HIV in Georgia.

Koelmeyer, R., McDonald, K. & Grierson, J. (2017). Beyond The Data: Distinct Features And Experiences Of Women Living With HIV In Australia. *THE FEMALE EXPERIENCE Volume 9, No. 4 Of HIV Australia*

Labayandoy, M. E. L. (2016). USAPANG HIV AT SEX: PAGLALARAWAN AT PAGSUSURI SA PANANAW AT GAWI NG MGA MAG-AARAL SA KOLEHIYO. *LPU-Laguna Journal of Multidisciplinary Research Vol. 4 No. 4.*

Lakshmi, V. (2017). A Live Experiences on Quality of Life Among HIV Positive Patients. *Insight Biomed* 2:2.

KALIDAD NG BUHAY NG MGA INANG MAY HIV

- Lekganyane, R & Plessis, G. (2011). Dealing with HIV-Related Stigma: A Qualitative Study of A Women Outpatients From The Chris Hani Baragwanath Hospital. *Journal Association Of Nurses Aids Care. Elsevier.*
- Lifson, A.R., Workneh, S., Hailemichael, A., Demisse, W., Slater, L. & Shenie, T. (2017). Implementation of a Peer HIVCommunity SupportWorker Program in Rural Ethiopia to Promote Retention in Care.
- Maman, S. (2009). A Comparison Of HIV Stigma And Discrimination In Five International Sites: The Influence Of Care And Treatment Resources In High Prevalence Settings. *Social Sciences& Medicine.*
- Mast,T.C., Kigozi, G., Mangen, F.W., Black, R., Sewankambo, N., Serwadda, D., Gray, R., Wawer, M. & Wu, A.W. (2004). Measuring Quality Of Life Among Hiv infected Women Using A Culturally AdaptedQuestionnaire In Rakai District, Uganda.
- Mathews WC, McCutchan JA, Asch S, Turner BJ, Gifford AL,Kuromiya K, Brown J, Shapiro M, Bozzette S: National estimatesof HIV-related symptom prevalence from the HIV cost andservices utilization study. *Medical Care* 2000, **38**:750-762.
- Mhode, M. (2013). Lived Experiences Of Stigma And Discrimination Among People On Antiretroviral Therapy: A Qualitative Study In Ilala Municipality, Dar Es Salaam.
- Midtibo, V., Shirima, V., Skocdal, M. & Daniel, M. (2012). How Disclosure And Antiretroviral Therapy Help HIV Infected Adolescents in Sub-Saharan Africa Cope With Stigma. *African Journal of AIDS Research.*

KALIDAD NG BUHAY NG MGA INANG MAY HIV

- Moshi, A.R. (2016). Disclosure Of HIV + Status Diagnosis: A Qualitative Study Of Pregnant Women And Lactating Mothers Experiences In PMTCT Program In Urban Dar Es Salaam.
- Nachege, JB.,MD, Morroni, C., Zuniga, JM., Sherer, R., Beyrer, C., Solomon, S., Schechter, M., & Rockstroh, J. (2005). HIV-Related Stigma, Isolation, Discrimination, and Serostatus Disclosure: A Global Survey of 2035 HIV-Infected Adults
- Nelms, T.P. (2005). Burden: The Phenomenon of Mothering With HIV. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care*, 16(4), pp.3-13.
- National HIV/AIDS & STI Surveillance and Strategic Information Unit (2016).
- National Institute of Allergy and Infectious Diseases (NIAID). (2010a). How HIV causes AIDS. Retrieved from <http://www.niaid.nih.gov/topics/hivaids/understanding/howhivcausesaids/Pages/cause.aspx> National
- Nyblade, L. & Nguer, M.L.F. (2001). Women, Communities, and the Prevention of Mother-to-Child Transmission of HIV: Issues and Findings from Community Research in Botswana and Zambia. *International Center for Research on Women*.
- Peterson J, Rintamaki L, Brashers D, Goldsmith D, Neidig J. (2012). The Forms and Functions of Peer Social Support for People Living with HIV. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care*. [PubMed: 22079673].
- Psychiatric Quarterly, 73, 51 - 58. Retrieved from <http://www.apollolibrary.com>
- Reichert, E. (2007). Race And The Experiences Of Mothers With Hiv/Aids.

KALIDAD NG BUHAY NG MGA INANG MAY HIV

RANDHealth (2009). How Parental HIV Affects Children.

Redshaw, M., McLeish, J. (2017). 'We Have Beaten HIV A Bit': A Qualitative Study Of Experiences Of Peer Support During Pregnancy With An HIV Mentor Mother Project In England.

Sandelowski, M. and Barroso, J. (2003). Motherhood in the context of maternal HIV infection. *Research in Nursing & Health*, 26(6), pp.470-482.

Schalock, R.L. (1997). *Quality of Life: Application to Persons With Disabilities*, Volume 2.

Schuster MA, Beckett MK, Corona R, Zhou, AJ.(2005). "Hugs and Kisses: HIV-Infected Parents' Fears About Contagion and the Effects on Parent-Child Interaction in a Nationally Representative Sample," *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, Vol. 159, No. 2, pp. 173–179.

Scottish Executive Social Research (2005). *Quality of Life and Well-being: Measuring the Benefits of Culture and Sport: Literature Review and Thinkpiece*.

Simbayi, L.C. et al (2007). Internalized Stigma, Discrimination, and Depression among men and Women Living With HIV/AIDS in Cape Town, South Africa. *Social Science and Medicine*, Vol. 64, no. 64, no.9, pp. 1823-1831.

Siril, H., Fawzi, MCS., Todd, J., Wyatt, M., Kilewo, J., Ware, N. & Kaaya, S. (2017). Hopefulness Fosters Affective and Cognitive Constructs for Actions to Cope and Enhance Quality of Life among People Living with HIV in Dar Es Salaam, Tanzania

Smith J. A. & Osborn, M. (2009) Interpretative Phenomenological Analysis. In G. Breakwell, C. Fill Shaw, S. Hammond and J.A. Smith (ed). *Research Method in*

KALIDAD NG BUHAY NG MGA INANG MAY HIV

Psychology. (3rd Edition). *London*.

- Soon, C.N., Kaida, A., Nkala, B., Dietrich, J., Cescon, A., Gray, G., Miller, C.L. (2013). Adolescent Experiences Of Hiv And Sexual Health Communication With Parents And Caregivers In Soweto South Africa. *Sahara-J: Journal of Social Aspects of HIV/AIDS*.
- Squire, C. (2010). Being naturalised, being left behind: the HIV citizen in the era of treatment possibility. *Critical Public Health*, 20(4), pp.401.
- Street, S.T. (2011). The Lived Experiences of HIV-positive Mothers.
- Tiamson, M. L. A.(2002). Challenges in the management of the HIV patient in the third decade of AIDS.
- Tripathi RK, J Gerontol Geriat Res (2012), 1:5 Tsai YF, Hsiung PC, Holzemer WL: Symptom management in Taiwanese patients with HIV/AIDS. *J Pain Symptom Manage* 2002, **23**:301-309. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.4172/21677182.1000e114>
- Tompkins, T. L., Henker, B., Whalen, C. K., Axelrod, J., & Comer, L. K. (1999). Motherhood in the context of HIV infection: Reading between the numbers. *Cultural Diversity and Ethnic Minority*, 5(3), 107-208.
- UNAIDS. (2010). UNAIDS 2010 Global Report. Retrieved from <http://www.unaids.globalreport.com>
- Villarán, M.I.I. (2017), Living with HIV, From A Transcultural Perspective. A Comparative Study Between Spanish and Swedish Young.
- Walulu, R.N., Gill, S.L. (2011). "Living for My Children:" Mothers Living with HIV Disease. *SOJNR*.